

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 10 juni 2014

416/2014

Valordning för kyrkan

Utfärdat i Åbo den 8 november 2013

I enlighet med kyrkomötets beslut stiftas med stöd av 2 kap. 3 § 1 mom. i kyrkolagen (1054/1993):

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna valordning tillämpas på val om vilka det finns bestämmelser i 23 kap. i kyrkolagen (1054/1993).

2 §

Frister

Valnämnden eller någon annan motsvarande myndighet som ansvarar för ett val ska på de tidpunkter som anges i kyrkolagen eller i denna valordning vidta alla åtgärder som krävs för att förrätta valet.

En röstberättigad kan vidta en åtgärd, för vilken det i kyrkolagen eller i denna valordning har angetts en bestämd dag eller i en kungörelse eller skrivelse av valnämnden har uppställts eller meddelats en sådan, under närmast påföljande vardag, om dagen inträffar på en helgdag, helgfri lördag eller en dag

som är jämställd med en sådan dag enligt lagen om beräkning av laga tid (150/1930).

En valförrättning, valmyndighetens möte eller någon annan valåtgärd som hör till en myndighets uppgifter och som är beroende av en röstberättigads åtgärd flyttas framåt på motsvarande sätt.

2 kap.

Församlingsval

Allmänna bestämmelser om församlingsval

3 §

Tidpunkten för församlingsval

Församlingsval inleds under valåret den andra söndagen i november, efter gudstjänsten, dock senast klockan 11 och avslutas samma dag klockan 20. Vid församlingsval kan förhandsröstning ske så som bestäms nedan.

Om en ändring av församlingsindelningen från ingången av det år som följer efter valåret är anhängig vid utgången av augusti månad under valåret, kan domkapitlet be-

stämma att val ska förrättas först efter det att beslut har fattats om församlingsindelningen.

Domkapitlet beslutar om tidpunkten för undantagsval i församlingen.

4 §

Valnämnd och centralvalnämnd

Val ska förrättas av församlingens valnämnd som ska tillsättas senast i maj under valåret. Kyrkofullmäktige eller församlingrådet utser ordföranden för valnämnden. Valnämnden utser en vice ordförande vid sitt första möte.

Om en församling är indelad i röstningsområden ska till valnämnden utses så många medlemmar att valnämnden kan delas upp i beslutföra sektioner i enlighet med 23 kap. 19 § 2 mom. i kyrkolagen. En sektion ska sköta det praktiska genomförandet av röstningen i röstningsområdet. Sektionen utser en ordförande och en vice ordförande inom sig. För sektioner gäller annars i tillämpliga delar vad som bestäms om valnämnden.

Kyrkorådet ska tillsätta en gemensam centralvalnämnd som för verkställandet av församlingsval har i uppgift att för församlingarna i den kyrkliga samfälligheten

- 1) godkänna åtgärdsplanen och tidtabellen för församlingsvalet,
- 2) upprätta röstlängderna,
- 3) se till att kungörelser och meddelanden som gäller valen utarbetas och tillkännages, och
- 4) i övrigt bistå församlingarnas valnämnder så att val kan förrättas på ett enhetligt sätt.

5 §

Kungörelser och meddelanden om val

Om kungörelser eller meddelanden om ett val ska publiceras i en tidning kan de av centralvalnämnden delges församlingsmedlemmarna också genom gemensamma kungörelser, om inte något annat följer av 3 kap. 5 § i kyrkolagen.

Röstlängd

6 §

Upprättande av röstlängd

Valnämnden och i kyrkliga samfälligheter centralvalnämnden ska upprätta en röstlängd.

Röstlängden ska vara upprättad

1) för församlingsval före den 1 september och

2) för församlingsval som ska förrättas på nytt på grund av överklagande och för undantagsval i församlingen senast 55 dagar före valdagen.

7 §

Justering av röstlängd

Röstlängden vid församlingsval ska justeras senast den 1 september och vid val som förrättas på nytt eller vid undantagsval i församlingen senast den andra dagen efter att röstlängden ska vara upprättad. Röstlängden ska justeras av minst två medlemmar som valnämnden utser inom sig.

De som justerar röstlängden ska

1) införa de röstberättigade medlemmar av församlingen i röstlängden som felaktigt inte har antecknats i den,

2) stryka namnen på avlidna och namnen på dem som felaktigt har antecknats som röstberättigade genom att dra ett streck över namnen utan att helt täcka den underliggande texten, samt anteckna orsaken till åtgärden, och

3) rätta övriga fel som de konstaterar i röstlängden.

Till sist ska de som justerar röstlängden anteckna det justerade antalet röstberättigade i röstlängden samt datera och bestyrka den med sina underskrifter. Efter att röstlängden har bestyrkts får inga andra ändringar göras i den än de som föranleds av självrättelse enligt 23 kap. 22 § i kyrkolagen eller beslut om besvär och rättelseyrkande.

8 §

Framläggande av röstlängd

Röstlängden ska med undantag för person-

beteckningar hållas framlagd för granskning under tillsyn i minst fyra timmar under två på varandra följande vardagar som följer på justeringen av röstlängden, dock inte på en lördag. Under den ena dagen ska röstlängden hållas framlagd klockan 15–19.

I kungörelsen om framläggande ska nämnas

1) när och var röstlängden finns framlagd,
2) hur yrkande på rättelse av röstlängden görs, och

3) när valnämnden sammanträder för att behandla rättelseyrkanden.

Kungörelsen ska anslås på församlingens anslagstavla senast tio dagar innan röstlängden läggs fram och finnas anslagen tills tiden för påseende utgått. Dessutom ska kungörelsen publiceras i en tidning senast fem dagar innan tiden för påseende börjar.

9 §

Behandling av rättelseyrkande

Valnämnden ska behandla rättelseyrkanden som gäller röstlängden i församlingsval vid ett möte som ska hållas den 1 oktober och vid val som förrättas på nytt eller vid undantagsval i församlingen vid ett möte två veckor efter utgången av den tid röstlängden ska finnas framlagd.

10 §

Röstlängdens laga kraft

Röstlängden vinner laga kraft på det sätt som bestäms i 23 kap. 23 § i kyrkolagen. Valnämnden ska i röstlängden anteckna att den har laga kraft.

11 §

Meddelandekort

När en församling är indelad i röstningsområden ska församlingen för var och en som antecknats i röstlängden göra upp ett meddelandekort som innehåller

1) den röstberättigades namn och uppgifter

om röstningsområdet samt röstningsstället på valdagen och adressen till det,

2) den röstberättigades stadigvarande adress enligt medlemsdatasystemet på den dag som anges i 6 §,

3) uppgift om vid vilka val mottagaren av meddelandekortet har rösträtt,

4) uppgift om valdagen och tidpunkten för förhandsröstningen,

5) kontaktinformation för den valnämnd som antecknats som kortets avsändare,

6) uppgifter om medlemsdatasystemet som uppgifterna på kortet grundar sig på, samt

7) anvisningar om hur kortet ska användas och om förfarandet vid röstningen.

Meddelandekortet ska göras upp så att det kan användas som följebrev vid annan förhandsröstning än hemmaröstning.

Valnämnden ska se till att meddelandekortet skickas senast den 24:e dagen före valdagen till de röstberättigade vilkas adress är känd.

Kandidatuppställning och beredning av val

12 §

Kungörelse om kandidatuppställningen

Valnämnden ska under valåret vid ett möte som hålls senast den 1 augusti göra upp en kungörelse med information om antalet medlemmar som ska väljas till kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige och församlingrådet, förutsättningarna för valbarhet samt när och var valmansföreningarnas stiftelseurkunder ska lämnas in.

Kungörelsen ska anslås på församlingens anslagstavla före den 10 augusti och hållas anslagen till den 15 september klockan 16. Dessutom ska kungörelsen publiceras i en tidning före den 10 augusti.

13 §

Bildande av valmansförening

Rätt att ställa upp kandidater i församlingsval har en valmansförening som har grundats av minst tio röstberättigade medlemmar av församlingen. En röstberättigad kan vara stif-

tande medlem endast i en valmansförening som grundats för val av medlemmar till kyrkofullmäktige eller till gemensamma kyrkofullmäktige och endast i en valmansförening för val av medlemmar till församlingsrådet. Om personen vid samma val är medlem i två eller flera valmansföreningar, ska valnämnden stryka personen från alla stiftelseurkunder.

I samtliga församlingar i en kyrklig samfällighet bildas en valmansförening och görs en stiftelseurkund upp särskilt för val av gemensamma kyrkofullmäktige och särskilt för val av församlingsråd.

14 §

Antalet kandidater och kandidatlistans beteckning

En valmansförening får i sin kandidatlista ställa upp högst dubbelt så många kandidater som det antal medlemmar som ska väljas till kyrkofullmäktige eller församlingsrådet. Till gemensamma kyrkofullmäktige kan dock tre gånger så många kandidater ställas upp som det antal medlemmar som väljs från församlingen. Om det från församlingen utses endast en medlem till gemensamma kyrkofullmäktige kan valmansföreningen nominera högst sex kandidater. En och samma person kan ställas upp som kandidat för endast en valmansförening vid val av medlemmar av ett och samma organ.

En valmansförening har rätt att föreslå att i sammanställningen av kandidatlistorna tas in en beteckning för kandidatlistan som ska innehålla ordet "kandidatlista". Beteckningen får inte vara olämplig eller missvisande. Olika valmansföreningar får inte använda samma beteckning.

15 §

Stiftelseurkund för valmansförening

En valmansförening ska grundas genom en daterad och undertecknad stiftelseurkund som ska innehålla

- 1) ett omnämnande av vilket val det är fråga om,
- 2) underskrifter av valmansföreningens

medlemmar som ska förtydligas genom att under dem ange undertecknarens namn samt titel, yrke eller syssla och adress,

3) en kandidatlista, i vilken nämns kandidaternas namn samt med högst två uttryck för varje kandidat titel, yrke eller syssla, i den ordning som kandidaterna anges i sammanställningen av kandidatlistorna. En separat begäran kan framföras om att det i sammanställningen av kandidatlistorna utöver kandidatens förnamn eller i stället för detta antecknas ett allmänt känt tilltalsnamn eller förnamnet i förkortad form och att det närmare ska anges var kandidaten är bosatt, samt

4) namnet och kontaktuppgifterna för ett ombud och dennes ersättare som valmansföreningen har utsett bland medlemmarna. Dessa får inte vara medlemmar av valnämnden och inte kandidater för föreningen.

Till stiftelseurkunden ska fogas

1) ett av varje kandidat undertecknat samtycke till att ställa upp som kandidat och en försäkran om att han eller hon inte har samtyckt till att ställa upp som kandidat för någon annan valmansförening vid val av samma organ, och

2) ombudets skriftliga försäkran att kandidaterna är valbara till församlingens förtroendeuppdrag och att valmansföreningens medlemmar är röstberättigade medlemmar av församlingen.

16 §

Inlämnande av stiftelseurkund till församlingen

Valmansföreningens stiftelseurkund med bilagor ska lämnas in till pastorsexpeditionen, och om en sådan inte finns, till en annan plats som valnämnden beslutar, senast den 15 september före klockan 16. Före det ska den angivna lokalen hållas öppen under minst fyra timmar.

17 §

Behandling av stiftelseurkunder samt anmärkningar

Valnämnden ska göra en förberedande

granskning av stiftelseurkunderna och de kandidatlistor som ingår i dem vid ett möte som ska hållas senast den 16 september. En stiftelseurkund som har lämnats in efter att fristen löpt ut ska lämnas utan prövning. Ett meddelande om att urkunderna lämnats obeaktade ska lämnas till valmansföreningens ombud, eller om något ombud inte har utsetts, till någon av dem som har undertecknat stiftelseurkunden.

Valnämnden ska ge valmansföreningen tillfälle att lämna en förklaring eller göra en rättelse om

1) den uppställda kandidaten inte är valbar eller om personen har ställts upp som kandidat för fler än en valmansförening för val av medlemmar till samma organ,

2) beteckningen för kandidatlistan strider mot 14 § 2 mom. eller om samma beteckning har föreslagits som beteckning för fler än en valmansförening,

3) kandidatlistan på annat sätt är felaktig eller bristfällig, eller

4) valmansföreningen inte har bildats på lagligt sätt.

Valmansföreningens ombud ska bevisligt underrättas om begäran om förklaring eller rättelse eller, om något ombud inte har utsetts, ska någon av dem som har undertecknat stiftelseurkunden underrättas. Samtidigt ska felet eller bristen uppges eller anges vilken tilläggsutredning som behövs samt den frist inom vilken rättelsen eller kompletteringen får lämnas in. Valnämnden ska underrätta även kandidaten om den anmärkning som avses i 2 mom. 1 punkten.

Stiftelseurkunder som inte gett upphov till anmärkningar eller till en begäran om tilläggsutredningar ska godkännas.

18 §

Åtgärder till följd av anmärkningar

Valmansföreningens ombud eller, om något ombud inte har utsetts, en som undertecknat stiftelseurkunden har rätt att senast den 1 oktober före klockan 16 göra en rättelse och komplettera stiftelseurkunden. Inom samma tid har han eller hon rätt att göra justeringar som gäller en kandidats namn, titel, yrke eller

syssla, adress eller närmare uppgifter om bostadsort.

Om en anmärkning har gjorts för att en person har samtyckt till att ställas upp som kandidat för fler än en valmansförening i valet av medlemmar till samma organ ska valmansföreningen ges tillfälle att inom den tid som anges i 1 mom. stryka en sådan kandidat. En kandidat får inte ersättas med en annan.

Om samma beteckning har föreslagits för fler än en valmansförening, ska valmansföreningen ges tillfälle att inom den tid som anges i 1 mom. avstå från beteckningen eller föreslå en ny.

Om en sådan rättelse som avses i 2 eller 3 mom. inte görs, ska valnämnden stryka kandidatens namn eller beteckningen för kandidatlistan från alla kandidatlistor som gäller valet av organet i fråga.

19 §

Godkännande av stiftelseurkunder och uppgörande av en sammanställning av kandidatlistor

Vid ett möte som ska hållas efter klockan 16 den 1 oktober under valåret ska valnämnden

1) ta till slutlig behandling och avgörande de stiftelseurkunder för en valmansförening om vilka komplettering eller rättelse har begärts,

2) i kandidatlistorna göra de ändringar som avses i 18 § samt de som följer av att en kandidat har avlidit,

3) göra en sammanställning av kandidatlistorna genom att lotta ordningen för kandidatlistorna, genom att numrera alla listor med romerska siffror från vänster till höger och genom att i sammanställningen anteckna de godkända beteckningarna, och

4) numrera kandidaterna i löpande ordning med början från nummer 2 så att numren för kandidaterna på den kandidatlista som genom lottning placerats först i sammanställningen av kandidatlistorna ges sina nummer i den ordning som valmansföreningen angett, där efter ges nummer för kandidaterna på den kandidatlista som genom lottning placerats

som andra i sammanställningen och så vidare.

Om stiftelseurkunden för en valmansförening inte kan godkännas efter komplettering eller rättelse, ska den förkastas. Om felet avser endast en viss kandidat ska endast namnet på denna strykas från kandidatlistan. På samma sätt ska en beteckning som inte godkänts för en kandidatlista strykas.

I varje församling i en kyrklig samfällighet ska kandidaterna på listorna för val av medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige numreras på det sätt som bestäms i 1 mom. 4 punkten och kandidaterna på listorna för val av medlemmar av församlingsrådet så att numreringen fortsätter räknat från det nummer som den sista kandidaten för val till gemensamma kyrkofullmäktige har erhållit.

20 §

Innehållet i sammanställningen av kandidatlistorna

Kandidaterna på en kandidatlista ska antecknas under numret för kandidatlistan inom en gemensam ram där kandidaterna har egna rutor placerade i den ordning uppifrån räknat som valmansföreningen angett. Om kandidaterna på grund av antalet måste antecknas i två eller flera parallella spalter ska de antecknas radvis från vänster till höger.

Sammanställningen av kandidatlistorna ska ha en gemensam rubrik som visar för vilket val sammanställningen har gjorts upp samt de omständigheter som förutsätts i 19 § 1 mom. 3 och 4 punkten. För kandidaterna antecknas utöver nummer namn och titel, yrke eller syssla med högst två uttryck samt vid behov närmare uppgifter om bostadsort. Kandidaternas tilltalsnamn eller förkortningar av deras förnamn får antecknas i sammanställningen av kandidatlistorna endast om det är nödvändigt för att precisera kandidatens identitet. Andra uppgifter får inte antecknas om kandidaterna.

I en församling som hör till en kyrklig samfällighet ska en sammanställning av kandidatlistorna göras särskilt för val av medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige och särskilt för val av medlemmar av församlingsrådet. Det papper som används för sam-

manställningen av kandidatlistorna ska ha samma färg som motsvarande röstsedlar.

21 §

Tillkännagivande av sammanställningen av kandidatlistorna

Sammanställningen av kandidatlistorna ska anslås på församlingens anslagstavla senast tre veckor innan valet inleds. Inom samma tid ska information om sammanställningen och om att den finns anslagen publiceras i en tidning.

22 §

Andra beslut av valnämnden i samband med beredningen av val

Valnämnden ska vid det möte som anges i 17 § 1 mom.

1) bestämma röstningsställena och vallokaler,

2) utse en eller flera valförrättare för förhandsröstningen och besluta om andra ärenden som gäller förhandsröstningen samt göra upp en kungörelse om förhandsröstningen,

3) utse valbiträden och besluta om övriga åtgärder i anknytning till valförberedelserna, om inte beslut om dessa har fattats tidigare, samt

4) vid behov utse tre eller flera rösträknare för att räkna förhandsrösterna på det sätt som föreskrivs i 47 § 2 mom.

23 §

Röstsedel

Röstsedeln ska ha standardformatet 148 x 210 mm och på insidan ska tryckas en rubrik som anger vid vilket val valsedeln ska användas. Den cirkel som är tryckt på sedeln ska ha en diameter av 90 mm och den ska förbli ovikt när röstsedeln viks ihop. Mitt i cirkeln ska tydligt utsatt finnas beteckningen N:o .. för antecknande av kandidatens nummer. Av röstsedeln ska tydligt framgå hur den ska vikas och den ska trygga valhemligheten.

Det papper som används för röstsedlarna ska vara vitt vid val av medlemmar av kyrkofullmäktige och gemensamma kyrkofullmäktige och orange vid val av medlemmar av församlingsrådet.

Kyrkostyrelsen låter trycka de röstsedlar som används vid ordinarie församlingsval. Valnämnden låter trycka de röstsedlar som används vid undantagsval i församlingen.

Förhandsröstning och hemmaröstning

24 §

Tidpunkt för och kungörelse av förhandsröstning

Förhandsröstningen inleds måndagen efter den sista söndagen i oktober och fortgå till och med samma veckas fredag. Röstningen sker

1) på pastorsexpeditionen eller församlingens kansli varje dag klockan 9–18 och

2) också på andra ställen och under den tid som valnämnden bestämmer.

Vid undantagsval i församlingen kan röstning ske på förhand endast på den aktuella församlingens förhandsröstningsställe.

Valnämndens kungörelse om tid och plats för förhandsröstningen ska anslås på församlingens anslagstavla åtta dagar innan förhandsröstningen inleds och ska hållas anslagen tills förhandsröstningen avslutas, om inte något annat följer av 51 §. Om kungörelsen ska meddelas i en tidning senast fem dagar innan förhandsröstningen inleds.

25 §

Förhandsröstningshandlingar

Vid förhandsröstningen ska användas en röstsedel enligt 23 § samt valkuvert, foljebrevsblankett och ytterkuvert vilka kyrkostyrelsen ska låta tillverka. När församlingen använder meddelandekort enligt 11 § är kortet foljebrev.

26 §

Inledande av röstning på förhandsröstningsställena

Den röstande ska anmäla sig för valförrätaren på förhandsröstningsstället och styrka sin identitet. Därefter får han eller hon en röstsedel för valet av medlemmar av kyrkofullmäktige eller röstsedlarna för valet av medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet samt ett valkuvert, ytterkuvert och vid behov en foljebrevsblankett.

Den som röstar på ett förhandsröstningsställe inom sin egen församlings område ska ges möjlighet att bekanta sig med sammanställningen av kandidatlistorna i församlingen.

27 §

Röstningen vid förhandsröstningen

Den röstande har rätt att rösta på en kandidat som är upptagen i sammanställningen av kandidatlistorna i den församling där den röstande är antecknad som röstberättigad.

Den röstande ska anteckna kandidatens nummer på röstedeln så tydligt att tvivel inte kan uppstå om vilken kandidat han eller hon avser. Anteckningen ska göras i valbåset eller i övrigt så att valhemligheten bevaras.

På begäran av den röstande ska valförrätaren eller en medlem av valnämnden bistå honom eller henne vid röstningen. Den vars förmåga att göra en röstningsanteckning är väsentligt nedsatt får vid röstningen assisteras av ett biträde som han eller hon har utsett. Den som är kandidat i valet får inte vara valbiträde. Biträdet är skyldigt att samvetsgrant iaktta den röstandes vilja och hemlighålla det som han eller hon fått veta i samband med röstningen.

28 §

Foljebrev

Foljebrevet ska riktas till valnämnden i den församling där den röstande enligt egen upp-

gift finns införd i röstlängden.

Följebrevet ska innehålla

1) den röstandes fullständiga namn och personbeteckning samt, om namnet har ändrats, även det tidigare namnet, och

2) meddelande om den församling där den röstande är införd i röstlängden, och dess adress.

Den röstande ska i valförrättarens närvaro egenhändigt underteckna försäkran i följbrevet om att han eller hon personligen med bevarandet av valhemligheten har fyllt i röstsedeln och lagt den hopvikt i valkuvertet och tillslutit det.

29 §

Åtgärder för avslutande av förhandsröstningen

När den röstande har gjort sin anteckning på röstsedeln ska han eller hon vika röstsedeln och införa valförrättaren lägga den vikt och ostämplad i valkuvertet och tillsluta det. Valkuvertet ska därefter stämplas med den församlings stämpel där förhandsröstningen sker. På valkuvertet får inte göras andra anteckningar.

Valförrättaren ska i följbrevet intyga att röstningen gått rätt till och uppge förhandsröstningsstället samt datera och underteckna intyget. Valkuvertet och följbrevet ska därefter läggas i ytterkuvertet som ska tillslutas. Valförrättaren ska utan dröjsmål sända ytterkuvertet till valnämnden i den församling vars valförrättning den röstande har deltagit i.

Alla röstande som innan utgången av den angivna röstningstiden har anlänt för att invänta sin tur har rätt att rösta innan valförrättningen avslutas på röstningsstället. När den angivna röstningstiden gått ut ska röstningsstället stängas. Röstande som är närvarande ska före det underrättas om stängningen.

30 §

Förteckning över dem som röstat på förhand

På förhandsröstningsstället ska en förteck-

ning föras över de röstande. I den ska antecknas den röstandes namn, den församling där den röstande enligt egen uppgift finns införd i röstlängden samt den dag då röstningen har skett. Kyrkostyrelsen ska låta framställa en blankett för förteckningen.

31 §

Granskning av förhandsröstningshandlingarna

De förhandsröstningshandlingar som inkommit till valnämnden granskas, utan att valkuverten öppnas, vid ett möte som ska hållas så att de förhandsröstningshandlingar som inkommit före klockan 16 fredagen före valet hinner behandlas vid mötet. Ytterkuvert som inkommit till valnämnden efter utgången av tidsfristen öppnas inte och lämnas obeaktade. Kuvert som anlänt efter fristen förses med en anteckning om tidpunkten för när de anlände.

Röstningen ska lämnas obeaktad, om

1) den som röstat på förhand inte har antecknats som röstberättigad i röstlängden,

2) följbrevet är så bristfälligt eller otydligt att det inte med säkerhet går att få visshet om vem den röstande är,

3) valkuvertet är öppet eller ostämplat eller försett med en obehörig anteckning om den röstande eller om en kandidat eller något annat obehörigt, eller

4) den röstande har röstat flera gånger.

En anteckning om att röstningen har lämnats obeaktad ska göras i valnämndens protokoll till vilket valkuvertet med innehåll samt följbrevet och ytterkuvertet ska fogas.

Om ytterkuvertet och valkuvertet godkänns ska i röstlängden antecknas att den person som nämns i följbrevet har röstat. Samtidigt ska på valkuvertets framsida en göras anteckning om att den röstande har konstaterats vara röstberättigad. De godkända valkuverten ska räknas. Dessutom ska kontrolleras att antalet valkuvert är detsamma som det antal personer som i röstlängden har antecknats ha röstat. De godkända valkuverten ska åtskiljda från följbreven hållas oöppnade i säkert förvar.

32 §

Förhandsröstning hemma

En röstberättigad vars rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället får förhandsrösta hemma (*hemmaröstning*) i den församling där han eller hon har antecknats i röstlängden. En närståendevårdare enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005) som bor i samma hushåll som den som har rätt till hemmaröstning får rösta i samband med hemmaröstningen, om närståendevårdaren finns upptagen i röstlängden i församlingen i fråga.

33 §

Personer som är närvarande vid hemmaröstningen

Hemmaröstning ska förrättas av en enda valförrättare. Ordföranden för valnämnden ska bestämma vilken röstande varje valförrättare ska besöka.

Den valförrättare som förrättar hemmaröstningen ska se till att utöver honom eller henne vid hemmaröstningen är närvarande en av den röstande utsedd eller godkänd person som har fyllt 18 år och som inte sköter detta uppdrag i egenskap av valmyndighet. En person som är kandidat i valet kan inte sköta detta uppdrag.

I fråga om anlåtande av biträde tillämpas vad som bestäms i 27 § 3 mom.

34 §

Förberedelser för hemmaröstningen

Den som har rätt till hemmaröstning ska före klockan 16 senast den sista fredagen innan förhandsröstningen inleds skriftligt eller per telefon till valnämnden anmäla sin önskan att förhandsrösta hemma. Anmälan för den röstande kan göras av någon som han eller hon har utsett.

I anmälan ska uppges

1) den röstandes fullständiga namn, per-

sonbeteckning, adress, församling och telefonnummer samt, om anmälan görs av någon som den röstande utsett, också dennes namn, adress och telefonnummer,

2) att den röstandes rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället och att han eller hon därför önskar förhandsrösta hemma, och

3) huruvida den röstande själv kan sköta om att en person som avses i 33 § 2 mom. utsedd av den röstande själv är närvarande vid hemmaröstningen.

Den skriftliga anmälan kan göras på en särskild blankett för detta ändamål. Valnämnden ska se till att de röstande som önskar rösta hemma har tillgång till blanketter. Den skriftliga anmälan ska undertecknas.

Valnämndens sekreterare ska, om möjligt, vid behov avhjälpa brister i anmälan och försäkra sig om att anmälan gjorts av den röstande som nämns i anmälan eller av någon som denne har utsett. Valnämnden ska föra en förteckning över anmälningarna.

35 §

Tidpunkten för hemmaröstningen och uppgifter som ska lämnas om den

Hemmaröstningen ska förrättas på förhandsröstningsdagarna mellan klockan 9 och klockan 20. På den sista dagen avslutas röstningen klockan 16.

Valnämndens ordförande ska se till att den röstande beträffande anmälan i 34 § utan dröjsmål underrättas skriftligt eller per telefon om den tidpunkt när valförrättaren besöker honom eller henne. Tidpunkten ska anges med åtminstone två timmars noggrannhet. Samtidigt ska valnämndens telefonnummer meddelas för eventuell kontakt. Om valförrättaren är förhindrad att infinna sig vid den meddelade tidpunkten ska den röstande utan dröjsmål underrättas om detta och om tidpunkten för ett nytt besök.

Den röstande ska på det sätt som anges ovan underrättas om att hemmaröstning inte förrättas om

1) en brist i anmälan som inverkar på röstningsförrättningen inte har kunnat avhjälpas,

2) anmälan till valnämnden har gjorts efter den utsatta tiden, eller

3) hemmaröstningen inte alls kan förrättas på grund av avbrott i kommunikationerna eller något annat oöverstigligt hinder.

36 §

Avbrytande av hemmaröstningen

Om den röstades valfrihet eller en störningsfri röstning inte kan tryggas ska valförrättaren avbryta hemmaröstningen. I den förteckning som förs över hemmaröstningar ska göras en anteckning om avbrottet, och om röstningsförrättningen inte kan fortsätta, även om att den avslutats.

37 §

Följebrev för hemmaröstningen

Följebrevet ska utöver de uppgifter som nämns i 28 § 2 och 3 mom. innehålla en av den röstande undertecknad försäkran om att hans eller hennes rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället. Den person som med stöd av 33 § 2 mom. varit närvarande vid röstningen ska anteckna sitt namn på följbrevet.

Valförrättaren ska i följbrevet intyga att hemmaröstningen har skett på det sätt som bestäms i 24, 26 och 29 § om förhandsröstning. Valförrättaren ska datera och underteckna intyget. Valkuvertet med röstsedeln samt följbrevet ska därefter läggas i ytterkuvertet som ska tillslutas. Valförrättaren ska utan dröjsmål översända ytterkuvertet till valnämnden.

Röstningen ska lämnas obeaktad av skäl som nämns i 31 § 2 mom. eller om den person som varit närvarande vid röstningen inte har antecknat sitt namn på följbrevet. För hemmaröstningen och förfarandet vid hemmaröstningen gäller i övrigt vad som bestäms om förhandsröstning.

Röstning och fastställande av valresultatet

38 §

Valkungörelse

Valnämnden ska meddela om valen genom en kungörelse där tidpunkten då valen inleds och avslutas samt röstningsställena nämns.

Kungörelsen ska anslås på församlingens anslagstavla senast åtta dagar före valdagen. Dessutom ska kungörelsen publiceras i en tidning senast fem dagar före valdagen.

Om ingen röstning äger rum i det fall som avses i 51 § ska detta meddelas på det sätt som bestäms ovan.

39 §

Röstningslokalen och materialet samt valnämndens och valbiträdenas närvaro

Valnämnden ska se till att det för valet finns lämpliga lokaler, valurna, utrustning och redskap samt ett tillräckligt antal röstsedlar.

På varje röstningsställe ska i väntrummen och i valbåsen finnas synligt uppsatta en tryckt sammanställning av kandidatlistorna för kyrkofullmäktige eller av kandidatlistorna för gemensamma kyrkofullmäktige och för församlingsrådet. På röstningsställets dörr ska finnas ett meddelande om röstningstiden.

På röstningsstället ska så många medlemmar av valnämnden vara närvarande att valnämnden är beslutför när valet förrättas. På röstningsstället ska dessutom finnas ett eller flera valbiträden som valnämnden utsett. Biträdena ska ha behöriga kännetecken och på begäran av en röstande ska de hjälpa honom eller henne att göra anteckningen på röstsedeln.

40 §

Inledande av röstningen

När röstningen inleds på valdagen ska valnämndens ordförande eller vice ordförande
1) förklara att valförrättningen inleds,

2) meddela vilka val som förrättas och ge övriga anvisningar om röstningsförfarandet, och

3) visa de närvarande att valurnan är tom och därefter stänga urnan.

Efter att valurnan stängts vid valförrättningens början får urnan inte öppnas förrän rösträkningen börjar.

Vid valförrättningen är diskussion inte tillåten.

41 §

Utredande av rösträtt

Den röstande ska på röstningsstället anmäla sig till valnämnden som ska se till att den röstande inte ges en röstsedel förrän han eller hon har konstaterats vara röstberättigad.

Den röstande är skyldig att styrka sin identitet för valnämnden.

42 §

Röstning i församlingsval

Den röstande ska anteckna kandidatens nummer på rötsedeln så tydligt att tvivel inte kan uppstå om vilken kandidat han eller hon avser. Anteckningen ska göras i valbåset så att valhemligheten bevaras.

När den röstande har gjort sin anteckning på rötsedeln ska han eller hon överlämna rötsedeln hopvikt till valnämnden för att stämpas. Stämpeln ska slås mitt på den vikta rötsedelns baksida. Den röstande ska därefter lägga rötsedeln i valurnan. Som valstämpel används församlingens stämpel.

På begäran av den röstande ska valförrättaren eller en medlem av valnämnden bistå honom eller henne vid röstningen. Den vars förmåga att göra en röstningsanteckning är väsentligt nedsatt får vid röstningen assisteras av ett biträde som han eller hon har utsett. Den som är kandidat i valet får inte vara valbiträde. Biträdet är skyldigt att samvetsgrant iaktta den röstandes vilja samt hemlighålla det som han eller hon fått veta i samband med röstningen.

Valnämnden antecknar i röstlängden att den röstande har röstat.

43 §

Rätt att rösta när röstningstiden löper ut

Alla röstande som före utgången av den angivna röstningstiden har anlänt för att invänta sin tur har rätt att rösta innan valförrättningen avslutas på röstningsstället. När den angivna röstningstiden gått ut ska röstningsstället stängas. Röstande som är närvarande ska före det underrättas om stängningen.

44 §

Avbrytande av valförrättningen

Om valförrättningen måste avbrytas, ska valnämnden ta hand om valurnan och röstlängden och hålla dem under uppsikt.

45 §

Förande av protokoll

På varje röstningsställe ska protokoll föras där det antecknas hur röstningen fortlöper. Protokollen ska fogas till valnämndens protokoll i vilket valresultatet antecknas och till vilket en besvärsanvisning fogas. Protokollet ska undertecknas av ordföranden och sekreteraren samt för varje röstningsställe av två medlemmar av valnämnden som varit närvarande.

46 §

Närvaro av valmansföreningens ombud

Ombudet för en valmansförening eller dennes ersättare har rätt att vara närvarande vid valnämndens möte då röstsedlarna räknas och valresultatet bestäms. En anteckning om de närvarande ska göras i protokollet.

47 §

Rösträkning

När röstningen på valdagen förklarats avslutad ska valnämnden ta ut de röstsedlar

som getts vid förhandsröstningen ur valkuverten, stämpla dem och lägga dem i valurnan utan att öppna dem.

Räkningen av de röstsedlar som getts vid förhandsröstningen och som finns i kuverten kan dock inledas på valdagen vid en tidpunkt som valnämnden bestämmer, dock tidigast sex timmar innan röstningen slutar om fler än 50 förhandsröster har getts och det finns grund för att anta att fler än 50 personer röstar på valdagen. Innan röstsedlarna börjar räknas ska de stämplas. De ogiltiga röstsedlarna ska avskiljas till en särskild grupp. De övriga röstsedlarna ska sorteras så att de röstsedlar som avser en viss kandidat utgör en egen grupp. Antalet röstsedlar i varje enskild grupp ska räknas.

Valnämnden ska ta upp alla röstsedlar ur urnan och räkna både antalet röstsedlar och det antal röstande som i röstlängden antecknats ha röstat. Därefter ska valnämnden avskilja de ogiltiga röstsedlarna till en egen grupp. Valnämnden ska räkna alla avgivna röster med beaktade av även de röster som avgetts vid förhandsröstningen.

Valnämnden ska slutföra räkningen av röstsedlarna utan avbrott. Om räkningen eller behandlingen av röstsedlarna avbryts, ska valnämnden se till att alla uträkningar och röstsedlar förvaras under uppsikt.

48 §

Ogiltiga röstsedlar

En röstsedel är ogiltig om

1) som röstsedel har använts något annat än en röstsedel som färdigställt för valet i fråga,

2) valkuvertet innehåller flera än en röstsedel som gäller samma val,

3) röstsedeln är ostämplad,

4) röstningsanteckningen har gjorts så att det inte av den tydligt framgår vilken kandidat som avses, eller

5) den röstandes namn eller ett särskilt kännetecken på denne har skrivits på röstsedeln eller någon annan obehörig anteckning har gjorts på den.

Som obehörig betraktas inte en sådan anteckning på röstsedeln som endast förtydligar

på vilken kandidat den röstande har avsett att rösta.

49 §

Kandidaternas jämförelsetal

När valnämnden har räknat rösterna, ställs kandidaterna på kandidatlistan för samtliga valmansföreningar i den ordning som deras personliga röstetal utvisar. Därefter ges den första kandidaten listans hela röstetal som jämförelsetal, den andra kandidaten hälften därav, den tredje en tredjedel, den fjärde en fjärdedel och så vidare. Jämförelsetal ska räknas ut även för kandidater som inte har fått en enda personlig röst.

Om det framgår att en kandidat inte är valbar eller har avlidit kommer de röster som getts honom eller henne den kandidatlista till godo för vilken han eller hon varit kandidat.

50 §

Bestämmande av valresultatet samt suppleanter

Valresultatet räknas särskilt för val av medlemmar av kyrkofullmäktige, val av de medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige som väljs i respektive församling samt för val av medlemmar av församlingsrådet. Valresultatet bestäms genom att namnen på kandidaterna på olika kandidatlistor skrivs i den ordning som deras jämförelsetal anger. För varje kandidat antecknas också hans eller hennes jämförelsetal. I varje enskilt val väljs så många kandidater från början av namnserien som det antal medlemmar som ska väljas i respektive val.

Till suppleanter för dem som valts från en kandidatlista utses i varje enskilt val kandidater på samma kandidatlista som inte blivit valda i den ordning som kandidaternas jämförelsetal utvisar.

51 §

Val utan röstningsförfarande

En valmansförening kan i det fall att andra

kandidatlistor inte lämnas in eller godkänns, i anslutning till kandidatlistan uppge vilka kandidater som utan röstningsförfarande ska bli ordinarie medlemmar och i vilken ordning de övriga suppleanter.

Om det på de godkända kandidatlistorna finns lika många kandidater som antalet medlemmar som ska väljas eller åtminstone fyra femtedelar av det antal som ska väljas, blir dessa utsedda utan röstning.

52 §

Fastställande av valresultatet

Valnämnden ska vid ett möte som hålls senast den tredje dagen efter att församlingsvalen avslutats fastställa valresultatet. Ett meddelande om att valprotokollet samt besväransvisning finns framlagda på pastorsexpeditionen eller församlingens kansli under dess öppettider ska anslås på församlingens anslagstavla senast den åttonde dagen efter den dag då valförrättningen avslutades och hållas anslaget under 30 dagar.

Valnämnden ska meddela valresultatet till kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige och församlingensråd samt till var och en som valts till ordinarie medlem eller till suppleant.

53 §

Arkivering av röstningsmaterial

Valprotokollet och de uträkningar som gäller valresultatet ska förvaras i församlingens arkiv.

Alla röstsedlar och sammanställningen av kandidatlistorna i församlingsval ska särskilt för varje val läggas i ett hållbart omslag som ska förseglas med sigill och förvaras i arkivet tills följande val har förrättats.

Om besvär har anförts över valet ska kyrkoherden på begäran av förvaltningsdomstolen sända röstsedlarna för det val som besvären avser till förvaltningsdomstolen i det förseglade omslaget enligt 2 mom.

Undantagsval i församlingen

54 §

Bildande av kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingensråd utan att val förrättas

Kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingensråd ska i de situationer som avses i 23 kap. 10 § 1 mom. i kyrkolagen bildas utifrån resultaten vid de föregående valen utan att nya val förrättas som följer:

1) kyrkofullmäktige och gemensamma kyrkofullmäktige utifrån kandidatlistorna vid de föregående valen av kyrkofullmäktige och gemensamma kyrkofullmäktige, och

2) församlingensråd utifrån kandidatlistorna vid de föregående valen av kyrkofullmäktige och församlingensråd, efter det att gemensamma kyrkofullmäktige har bildats.

Om det inte har funnits ett tillräckligt antal kandidater för gemensamma kyrkofullmäktige ska de extra medlemmarna bestämmas utifrån kandidatlistorna för församlingensråd.

Valnämnden eller valnämnderna ska fatta det beslut om bildande som avses i 1 mom. och meddela om det på det sätt som bestäms i 52 §.

55 §

Övriga undantagsval i församlingen

Domkapitlet ska bestämma valdagen och de föreskrivna tiderna och dagarna för valförrättningarna om

1) det inom den frist som föreskrivs i 16 § inte har inlämnats en enda godtagbar kandidatlista i församlingen för val av kyrkofullmäktige eller i en kyrklig samfällighet för val av antingen gemensamma kyrkofullmäktige eller församlingensråd eller om det totala antalet kandidater i de godkända kandidatlistorna är mindre än fyra femtedelar av det antal medlemmar som ska väljas,

2) val inte har förrättats eller de åtgärder som har samband med valet inte har vidtagits inom föreskriven tid,

3) det sammanräknade antalet valda medlemmar till de organ som avses ovan i 1 punkten under valperioden minskar till under tre fjärdedelar av det föreskrivna antalet,

4) valet har upphävts till följd av besvär, eller

5) det är nödvändigt att förrätta extra val till följd av att en sådan förändring som avses i 23 kap. 10 § 1 mom. i kyrkolagen inträffar i församlingen under valperioden.

Valnämnden ska utan dröjsmål informera domkapitlet om att en situation enligt 1 mom. 1, 2 och 4 punkten uppkommit och informera ordföranden för organet om att en situation enligt 3 punkten uppkommit.

Mandatperioden för de förtroendevalda som valts varar till utgången av den löpande valperioden.

56 §

Valåtgärder vid sammanslagningar av församlingar

Om en församling i dess helhet eller en del av församlingens område ansluts till en annan församling, ska valnämnden i den församling som församlingen eller området ansluts till vidta de åtgärder som följer av ett val inom området för den församling som bildats på detta sätt.

Den församling från vilken ett område överförs till en annan församling ska vid behov ge valnämnden en förteckning över alla de medlemmar av församlingen som uppnått rösträttsålder och som bor inom det område som överförs.

57 §

Församlingsval under det år som föregår en ändring i församlingsindelningen

Vid församlingsval som förrättas under det år som föregår ikraftträdandet av en ändring i församlingsindelningen ska den nya församlingsindelningen iakttas. Kandidaternas och valnämndsmedlemmarnas valbarhet till förtroendeuppdrag samt de röstberättigade församlingsmedlemmarnas behörighet att vara stiftande medlem i en valmansförening bestäms då i enlighet med den nya indelningen.

3 kap.

Direkt kyrkoherdeval

58 §

Bestämmande av valdag och valprov

När valförslaget har gjorts upp ska domkapitlet bestämma när direkt kyrkoherdeval ska förrättas och vidta även andra nödvändiga åtgärder för att förrätta valet.

Domkapitlet ska bestämma att valkandidaterna under på varandra följande söndagar som valprov ska förrätta högmässogudstjänsten i en kyrka som domkapitlet bestämmer. I en tvåspråkig församling ska gudstjänsten förrättas på vardera språket. Domkapitlet kan av särskilda skäl befria en valkandidat från att förrätta gudstjänsten.

59 §

Kungörelse om valkandidater och valprov

Domkapitlet ska tillstålla kyrkoherden en kungörelse, i vilken församlingen meddelas valkandidaterna, deras meriter, dagen då de ska förrätta gudstjänst som valprov samt dagen då valet börjar.

Kungörelsen ska anslås på församlingens anslagstavla två veckor före det första valprovet och hållas anslagen tills valförrättningen avslutats.

60 §

Ofullständigt valförslag och ändring av valförslag

Om en valkandidat inte förrättat den gudstjänst som utgör valprov och inte senast tisdagen efter valprovsdagen lägger fram en godtagbar orsak för detta för domkapitlet ska valkandidaten strykas från valförslaget. Om det har funnits en godtagbar orsak ska kandidaten utan att förrätta gudstjänst alltjämt kvarstå som valkandidat.

Domkapitlet ska avbryta valet om någon av valkandidaterna förlorar sin valbarhet innan tjänsteförordnande har utfärdats. Domkapitlet ska då ändra valförslaget om inte

röstning redan har förrättats och någon annan enligt valresultatet ska få tjänsteförordnande.

Om valförslaget blir ofullständigt och sådana sökande som uppfyller behörighetsvillkoren har ställts utanför valförslaget och dessa meddelar att de håller fast vid sina ansökningar ska domkapitlet upprätta ett nytt valförslag.

61 §

Tidpunkt för val, röstningsställe och förhandsröstning

Direkt kyrkoherdeval ska inledas efter avslutad gudstjänst den andra söndagen efter det sista valprovet och avslutas antingen samma dag eller därpå följande måndag. Valnämnden i församlingen ska före dagen för det första valprovet bestämma när röstningen ska verkställas. Valnämnden ska bestämma röstningsställena och vallokalerna.

Förhandsröstningen vid direkt kyrkoherdeval ska inledas den måndag som följer på den söndag som följer efter det sista valprovet och avslutas på fredagen samma vecka. Förhandsröstning äger rum endast i den församling vars kyrkoherde väljs i valet, på pastors-expeditionen eller församlingens kansli varje dag klockan 9–18 och dessutom vid någon annan tidpunkt på något annat ställe som valnämnden bestämmer samt som hemma-röstning.

62 §

Röstlängd

Röstlängden vid direkt kyrkoherdeval ska upprättas senast 55 dagar före den första valdagen och justeras senast inom två dagar. På röstlängden och uppdelningen av församlingen i röstningsområden tillämpas vad som bestäms i 6–11 §.

Rättelseyrkanden enligt 24 kap. 7 § i kyrkolagen som gäller röstlängden ska behandlas vid valnämndens möte som ska hållas två veckor efter utgången av den tid röstlängden är framlagd för påseende.

63 §

Valkungörelse

Valnämnden ska sätta upp kungörelse om det direkta kyrkoherdevalet och när det inleds samt om platserna och tiderna för röstningen. Kungörelsen ska finnas anslagen på församlingens anslagstavla från den sista dagen för valprovet till dess röstningen avslutats. Dessutom ska kungörelsen publiceras i en tidning senast fem dagar innan förhandsröstningen inleds.

64 §

Röstsedel

På röstsedeln, som valnämnden ska låta trycka, ska i separata kolumner finnas alla valkandidaters namn, tjänsteställning och titel. Av röstsedeln ska framgå hur den ska vikas och röstsedeln ska trygga valhemligheten.

65 §

Anslag på röstningsstället

I väntrummen på röstningsstället och i varje valbås ska finnas ett synligt anslag med valkandidaterna. Anslaget får inte påminna om en röstsedel.

66 §

Röstning vid direkt kyrkoherdeval

Den röstande ska göra en tydlig och synlig anteckning i den kolumn på röstsedeln där namnet på den kandidat finns som han eller hon röstar på.

67 §

Rösträkning, fastställande av valresultat och kungörelse av resultatet

När röstningen förklarats avslutad ska röstsedlarna tas ut ur valurnan och både antalet röstsedlar och antalet röstande som antecknats i röstlängden ska räknas. Därefter ska de röstsedlar avskiljas som är ogiltiga enligt

48 § och det antal röster som respektive kandidat har erhållit räknas. På rösträkningen och fastställande av valresultatet tillämpas bestämmelserna i 47 och 52 §.

Protokollet över direkt kyrkoherdeval ska upprättas i två exemplar. Valnämnden ska skicka det ena exemplaret av protokollet till domkapitlet och ett utdrag ur protokollet tillsammans med en besväransvisning till valkandidaterna. Alla röstsedlar ska läggas i ett hållbart omslag som ska tillslutas och förvaras på pastorskansliet i minst fyra år.

68 §

Övriga bestämmelser som tillämpas på valet

På valförrättningen, förhandsröstningen, hemmaröstningen och röstningsförfarandet tillämpas i övrigt i tillämpliga delar bestämmelserna i 22 §, 24–37 § och 39–45 §.

Direkt val av en gemensam kyrkoherde ska förrättas med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna om direkt kyrkoherdeval. Röstningen och den högmässogudstjänst som utgör valprov ska förrättas i alla de församlingar där kyrkoherdetjänsten är gemensam.

4 kap.

Val som förrättas i stiftet

Val av medlemmar av stiftsfullmäktige och ombud till kyrkomötet

69 §

Tidpunkten för valet och förhandsröstning

Val av medlemmar av stiftsfullmäktige och ombud till kyrkomötet ska förrättas den andra tisdagen i februari andra året efter de församlingsval som avses i 3 § 1 mom.

Vid valen får förhandsröstning ske så som bestäms nedan.

70 §

Stiftets valnämnd

Domkapitlet ska tillsätta den valnämnd

som avses i 23 kap. 19 § 3 mom. i kyrkolagen under september månad det år som föregår året för valet av medlemmar av stiftsfullmäktige och ombud till kyrkomötet. Domkapitlet ska meddela församlingarna och stiftets präster att valnämnden har tillsatts. Domkapitlet ska utse en sekreterare för nämnden och sköta nämndens kanslisysslor.

Valnämnden ska inom sig utse en vice ordförande. Ordföranden och sekreteraren ska underteckna protokollen och expeditionerna. Valnämnden ska utse två protokolljusterare om justeringen inte kan ske vid mötet.

71 §

Röstlängder

Domkapitlet ska upprätta en röstlängd över röstberättigade präster och sända den till valnämnden före utgången av oktober månad det år som föregår valåret. Valnämnden sänder kontraktsprostarna ett utdrag ur röstlängden senast den 15 december.

Kyrkoherden ska före utgången av oktober månad det år som föregår valåret till valnämnden sända en röstlängd över medlemmarna av kyrkofullmäktige eller medlemmarna av församlingsrådet och de medlemmar som från församlingen valts till gemensamma kyrkofullmäktige. I röstlängden ska i stället för en präst som valts till medlem antecknas en suppleant enligt 50 kap. 2 mom. som ska vara lekman.

72 §

Röstetal vid val av lekmannamedlemmar och lekmanombud

När resultatet av valet av lekmannamedlemmar av stiftsfullmäktige och lekmanombud till kyrkomötet ska bestämmas ställs det röstetal som kandidaterna får i varje församling i förhållande till både församlingens folkmängd och antalet medlemmar av församlingens kyrkofullmäktige eller det sammanräknade antalet mandat för de förtroendevalda som är medlemmar av församlingsrådet och de som från församlingen valts in som medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige. De röstberättigade i varje församling har

sammanlagt fyra röster och därutöver en röst för varje fullt ettusental av församlingens folkmängd. Detta röstetal delas i varje församling mellan de röstberättigade med tre decimalers noggrannhet.

Med församlingens folkmängd avses folkmängden den sista dagen året före valåret. Om en ny församling har bildats eller församlingsindelningen på annat sätt har ändrats från ingången av valåret ska folkmängden bestämmas enligt den nya indelningen.

Kyrkoherden ska senast den 25 januari under valåret sända ett meddelande om folkmängden i församlingen till valnämnden. Valnämnden ska före den 1 februari under valåret räkna och separat för varje församling fastställa röstetalet för varje medlem av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet och gemensamma kyrkofullmäktige.

I valnämndens protokoll ska antecknas en församlingsvis uppgjord sammanställning av folkmängdsuppgifterna, antalet medlemmar av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet och antalet medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige som valts från församlingen, det sammanlagda röstetalet för de röstberättigade i församlingen och hur detta fördelas mellan de röstberättigade.

73 §

Sändande av handlingar

De handlingar som riktas till valnämnden ska skickas till domkapitlet som ger dem till valnämnden.

Handlingar som gäller val av lekmanna-medlem och lekmannaombud från församlingarna i landskapet Åland ska sändas till kontraktsprosten i prosteriet.

74 §

Kandidatuppställning

Rätt att ställa upp kandidater har en valmansförening som vid val av prästmedlemmar av stiftsfullmäktige och prästombud till kyrkomötet har bildats av minst tre personer som är röstberättigade i dessa val och vid val

av lekmannamedlemmar och lekmannaombud av minst tio personer som är röstberättigade i dessa val. I kandidatlistan får nämnas högst tre gånger så många kandidater som vid valet ska utses från stiftet.

Stiftelseurkunden och kandidatlistan ska lämnas in till domkapitlet senast den 15 november före klockan 16 året före valåret om inte något annat följer av 2 § 2 mom. På valmansföreningens stiftelseurkund och kandidatlista samt på hur dessa ska lämnas in och offentliggöras, på ombudets försäkran och kandidaternas skriftliga samtycke tillämpas bestämmelserna om församlingsval i 14 § 2 mom., 15, 21 och 51 §.

75 §

Kandidatuppställning på Åland

Vid val av lekmannamedlem av stiftsfullmäktige och lekmannaombud till kyrkomötet från församlingarna på Åland ska på kandidatlistan i valmansföreningens stiftelseurkund ställas upp en kandidat som medlem och en kandidat som ombud samt en som första suppleant för medlemmen och en som första suppleant för ombudet samt en som andra suppleant för medlemmen och en som andra suppleant för ombudet. I sammanställningen av kandidatlistorna ska endast kandidatlistorna numreras.

Om endast en kandidatlista lämnas in för valet blir de kandidater som finns antecknade i listan valda utan röstningsförfarande.

Om mandatet som förtroendevald lekmannamedlem eller lekmannaombud eller som suppleanter för vardera blir ledigt eller om ingen kandidatlista har lämnats in för valet, ska nya val förrättas vid en tidpunkt som domkapitlet bestämmer.

76 §

Behandling av stiftelseurkunder

Vid valnämndens möte som ska hållas senast den 30 november året före valåret ska valmansföreningarnas stiftelseurkunder samt kandidatlistor och bilagor inledningsvis granskas.

Vid rättelse av fel som inträffat vid bildandet av en valmansförening eller vid kandidatuppställningen ska i tillämpliga delar bestämmelserna i 17 och 18 § iakttas.

77 §

Godkännande av stiftelseurkunderna och uppgörande av en sammanställning av kandidatlistorna

Vid valnämndens sammanträde den 15 december året före valåret ska separat för samtliga val de rättelser som rättelseförfarandet ger upphov till göras, kandidatlistorna och kandidaterna numreras samt sammanställningarna av kandidatlistorna färdigställas med iakttagande av bestämmelserna i 19 § 1 och 2 mom. och 20 § 1 och 2 mom. i tillämpliga delar.

I valet av kyrkomötesombud ska kandidatlistorna och kandidaterna numreras så att kandidaternas numrering fortsätter från det sista numret i valen av medlemmar av stiftsfullmäktige.

78 §

Röstsedel och andra valhandlingar

Röstsedlarna ska motsvara det som bestäms i 23 § 1 mom. Vid val av lekmanamedlemmar av stiftsfullmäktige ska röstsedlarna tryckas på grönt papper och vid val av prästmedlemmar på gult samt vid val av lekmannaombud till kyrkomötet på vitt papper och vid val av prästombud på blått.

Kyrkostyrelsen ska sända nödvändiga valhandlingar och röstsedlar till valnämnderna. Valnämnden ska se till att sammanställningarna av kandidatlistorna trycks samt att sammanställningarna och de röstsedlar som används vid valet sänds ut.

Färgen på det papper som används för sammanställningarna av kandidatlistorna ska vara densamma som på motsvarande röstsedlar.

79 §

Valmöten

Röstningen vid val av prästmedlemmar av

stiftsfullmäktige och prästombud till kyrkomötet ska ske vid ett kontraktsmöte i varje prosteri. Biskopen röstar i domprosteriet.

Vid val av lekmanamedlemmar av stiftsfullmäktige och lekmannaombud till kyrkomötet ska röstningen ske vid ett möte där lekmanamedlemmarna av varje församlings kyrkofullmäktige deltar samt vid ett gemensamt möte för lekmanamedlemmarna av församlingsrådet och de lekmanamedlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige som valts från församlingen. Detta möte ska sammankallas av kyrkoherden och församlingsrådets vice ordförande ska verka som ordförande. Om samma person är medlem av både gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet ska i stället för honom eller henne i församlingsrådet kallas en suppleant enligt 50 § 2 mom.

80 §

Förhandsröstning vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och ombud till kyrkomötet

Om en präst inte kan infinna sig till prosteriets kontraktsmöte eller om en röstberättigad vid val av lekmanamedlemmar och lekmannaombud inte kan infinna sig till församlingens valmöte, får han eller hon skicka en hopvikt röstsedel i ett slutet kuvert till valförrättaren. På kuvertet ska prästen anteckna sitt namn och att kuvertet innehåller hans eller hennes röstsedel.

Kallelsen till valmötet ska innehålla ett meddelande om möjligheten till förhandsröstning och hur denna kan utnyttjas. Till kallelsen bifogas det material som behövs vid förhandsröstning.

81 §

Förberedande åtgärder för valmöten

Kyrkoherden ska se till att förberedelser görs i församlingen för valet av lekmanamedlemmar av stiftsfullmäktige och lekmannaombud till kyrkomötet. Då ska det säkerställas att det vid valet finns tillgång till

1) de sammanställningar av kandidatlistorna som ska läggas fram i vallokalen och

2) röstsedlar, valstämpel, som är församlingens stämpel, valurna samt förseglingsmaterial och andra nödvändiga redskap.

Innan valet av lekmannamedlemmar och lekmanuambud inleds ska kyrkofullmäktiges ordförande eller församlingsrådets vice ordförande förfara på det sätt som anges i 40 § 1 mom. Vid valförrättningen tillåts ingen diskussion om kandidaterna.

Vid val av prästmedlemmar och prästombud hör de i 1 och 2 mom. nämnda uppgifterna till kontraktsprosten.

82 §

Röstning vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och ombud till kyrkomötet

På röstning och stämpling av röstsedeln tillämpas bestämmelserna i 42 §. Vid valet av lekmannamedlem av stiftsfullmäktige och lekmanuambud till kyrkomötet från församlingarna i landskapet Åland ska samtliga röstberättigade rösta på en kandidatlista enligt 75 §.

När röstningen inleds ska ett kuvert med en valsedel som har avgetts som förhandsröst med bevarande av valhemligheten öppnas, om det inte enligt 3 mom. ska lämnas oöppnat. Röstsedeln ska stämplas och utan att läsas ska den placeras i samma urna som de övriga röstsedlarna.

Om den röstande inte har rösträtt ska ordföranden lägga den röstsedel som getts vid valförrättningen oöppnad i ett separat slutet kuvert försett med den röstandes namn och lämna det valkuvert som avses i 2 mom. oöppnat samt sända kuverten till valnämnden. Grunderna för ordförandens avgörande ska antecknas i protokollet.

83 §

Åtgärder för att avsluta röstningen och valmötets protokoll

Efter att röstningen har avslutats ska antalet givna röstsedlar räknas utan att de öppnas och utan att några anteckningar görs på dem. Därefter ska röstsedlarna inneslutas i ett förseglat omslag och utan dröjsmål sändas till valnämnden.

Vid valförrättningen ska föras protokoll. I protokollet ska antecknas vilka som utövat sin rösträtt, antalet röstsedlar och vad som inträffat vid valförrättningen. Protokollet ska undertecknas av ordföranden och bestyrkas av sekreteraren. Protokollet ska omedelbart justeras och tillsammans med röstsedlarna sändas till valnämnden.

84 §

Räkning och fastställande av valresultatet

Valnämnden ska öppna de förseglade omslagen och räkna ut valresultatet med iakttagande i övrigt i tillämpliga delar av bestämmelserna om hur resultatet räknas ut vid församlingsval.

Valnämnden ska den tredje måndagen i februari fastställa resultatet för varje val separat.

85 §

Meddelande av valresultatet och utfärdande av fullmakter

Valnämnden ska meddela valresultatet till församlingarna samt namn och adress för dem som valts till kyrkostyrelsen och domkapitlet. Meddelandet om valresultatet ska tillsammans med en besväransvisning anslås på domkapitlets anslagstavla och hållas anslagen från dagen efter den dag då valresultatet fastställdes till utgången av besvärstiden.

Valnämnden ska utfärda fullmakt för dem som utsetts till medlemmar eller ombud. Om valresultatet rättas till följd av överklagande eller om en suppleant blir medlem eller ombud ska fullmakten utfärdas av domkapitlet.

Sametinget meddelar kyrkostyrelsen och domkapitlet i Uleåborgs stift namnen och adresserna för samemedlemmen av stiftsfullmäktige och sameombudet vid kyrkomötet samt för deras ersättare samt utfärdar fullmakt för medlemmen och ombudet. Förfarandet är detsamma om valresultatet till följd av överklagande rättas eller en ersättare blir medlem eller ombud.

86 §

Arkivering av valhandlingarna

Valprotokollet och uträkningen av valresultatet ska förvaras i domkapitlets arkiv.

Röstsedlarna och sammanställningarna av kandidatlistorna från valen ska separat för val av prästmedlemmar och prästombud och separat för val av lekmannamedlemmar och lekmannaombud inneslutas i ett hållbart omslag. Omslaget ska förseglas med sigill och förvaras hos domkapitlet till dess följande val har förrättats.

Biskopsval

87 §

Inledande av valåtgärder och bestämning av antalet röstberättigade

Domkapitlet ska bestämma tidpunkten för biskopsvalet och meddela kyrkoherdarna och kontraktsprostarna om detta samt vid val av ärkebiskop även de övriga domkapiteln och kyrkostyrelsen. Valet ska förrättas tidigast 30 dagar efter utgången av den tidsfrist som anges i 92 § 1 mom. för godkännande av valmansföreningarnas stiftelseurkunder.

Antalet präster och lektorer enligt 23 kap. 16 § 2 mom. 1 och 2 punkten i kyrkolagen bestäms enligt läget vid ingången av den månad som föregår det beslut av domkapitlet som avses i 88 § 1 mom.

Kyrkoherden ska se till att lekmannamedlemmarna av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet utser de lekmanneelektorer som avses i 23 kap. 16 § 2 mom. 5 punkten i kyrkolagen och meddela valresultatet till domkapitlet och kontraktsprosten. Varje församling ska utse åtminstone en lekmanneelektor. De övriga lekmanneelektorerna ska utses i förhållande till församlingarnas folkmängd i enlighet med en fördelning som domkapitlet bestämmer. Församlingarnas folkmängd bestäms enligt folkmängden den sista dagen det år som föregår beslutet om att val ska förrättas.

88 §

Röstlängder vid biskopsval

Domkapitlet ska utan dröjsmål för varje prosteri göra upp en röstlängd över de präster som har rösträtt i biskopsvalet och sända varje kontraktsprost ett utdrag ur denna röstlängd. Utifrån denna röstlängd ska domkapitlet bestämma antalet elektorer enligt 23 kap. 16 § 3 mom. i kyrkolagen och fördelningen mellan församlingarna samt utan dröjsmål underrätta kyrkoherdarna om detta.

Kontraktsprosten ska på grundval av det utdrag som nämns i 1 mom. och de meddelanden som nämns i 87 § 3 mom. upprätta en röstlängd över de personer som i prosteriet har rösträtt i biskopsvalet enligt 23 kap. 16 § 2 mom. i kyrkolagen. För valet av biskop i Uleåborgs stift ska domkapitlet meddela till vilket prosteri samernas ombud hör för införande i röstlängden.

För valet av ärkebiskop ska varje domkapitel upprätta en röstlängd över dem som enligt 23 kap. 16 § 4 mom. i kyrkolagen har rösträtt i stiftet vid val av ärkebiskop. Kontraktsprostarna i ärkestiftet ska till röstlängden enligt 2 mom. foga de lekmannamedlemmar av stiftsfullmäktige, lekmannaombud vid kyrkomötet och medlemmar av kyrkostyrelsen som är bosatta inom prosteriet.

89 §

Utövande av rösträtt vid val av ärkebiskop och val av biskop

När en röstberättigad på flera grunder har rösträtt i ärkebiskopsval ska rösträtten utövas på följande sätt:

1) en biskop röstar som kyrkomötesombud varvid prästsuppleanten röstar som medlem av domkapitlet,

2) en medlem av kyrkostyrelsen, som inte är biskop, röstar som medlem av kyrkostyrelsen, varvid respektive suppleant röstar som kyrkomötesombud eller som medlem av stiftsfullmäktige eller domkapitlet,

3) någon annan röstberättigad som har rösträtt både som kyrkomötesombud och som medlem av stiftsfullmäktige eller både som

kyrkomötesombud och som medlem av domkapitlet, röstar som kyrkomötesombud, varvid dennes suppleant röstar i stiftsfullmäktige eller domkapitlet.

På biskopsval tillämpas bestämmelsen i 1 mom. 3 punkten.

90 §

Valmansföreningar och kandidatuppställning

Domkapitlet ska inom två veckor från det att meddelandena om elektorerna har anlänt bestämma den dag då kandidatuppställningen ska inledas och sända röstlängden över dem som valts till elektor till församlingarna i stiftet.

Rätt att ställa upp en kandidat vid biskopsval har en valmansförening som har bildats av minst 30 i valet röstberättigade personer. En och samma person får vara stiftande medlem i endast en valmansförening. En präst som har gett skriftligt samtycke till att ställas upp som kandidat får uppges i kandidatansökan. Valmansföreningen ska sända sin stiftelseurkund samt kandidatansökan till domkapitlet inom två månader från den dag då kandidatuppställningen inleddes.

På valmansföreningens stiftelseurkund, inlämnandet av den, försäkran av valmansföreningens ombud och kandidatens skriftliga samtycke tillämpas bestämmelserna om församlingsval i 14 § 2 mom. och 15 §.

Om biskopsvalet måste inledas på nytt enligt 18 kap. 1 d § i kyrkoordningen (1055/1993), betraktas en tidigare uppställd kandidat utan ny stiftelseurkund alljämt som valmansföreningens kandidat, om inte valmansföreningen har återkallat sin tidigare kandidatansökan eller den som uppställts som kandidat återtagit sitt samtycke inom den tid som föreskrivs i 2 mom.

91 §

Behandling av stiftelseurkunder

Efter att kandidatuppställningen har avslutats ska domkapitlet inom två veckor granska stiftelseurkunderna samt kandidatansökningarna och bilagorna samt vid behov ge valmansföreningens ombud möjlighet att inom

två veckor rätta fel i handlingarna. På rättelse av fel tillämpas bestämmelserna i 17 och 18 §.

92 §

Godkännande av stiftelseurkunder och förberedelser inför valet

Domkapitlet ska inom två veckor efter att tiden för rättelseförfarandet löpt ut

1) göra de rättelser i stiftelseurkunderna som rättelseförfarandet förutsätter,

2) göra upp en förteckning över valbara kandidater,

3) göra upp en kandidatförteckning där ordningen för kandidaterna bestäms genom lottdragning och numrera kandidaterna i löpande ordning med början från nummer 2, och

4) sända kandidatförteckningen till kontraktsprostarna.

Domkapitlet ser till att kandidatförteckningen och röstsedlarna trycks. Röstsedlarna ska motsvara beskrivningen i 23 § 1 mom.

93 §

Valförrättningen vid biskopsval

Röstningen förrättas samtidigt i varje prosteri i hela stiftet med kontraktsprosten, eller om denne har förhinder den i tjänsten äldsta kyrkoherden, som ordförande. Biskopen och lagfarne assessorn röstar i domprosteriet och domkapitlets lekmannamedlem i sin församlingsprosteri.

Kontraktsprosten kallar de röstberättigade i prosteriet till valmöte.

Vid ärkebiskopsval ges rösterna i ärkestiftet enligt bestämmelserna i 1 mom. I de övriga stiften röstar de röstberättigade vid ärkebiskopsval i domkapitlet med biskopen som ordförande med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna om röstning i prosteriet.

94 §

Röstning i biskopsval

På röstning och stämpling av röstsedeln tillämpas bestämmelserna i 42 §. Vid valför-

rättningen tillåts ingen diskussion om kandidaterna.

En röstberättigad som inte kan komma till valförrättningen får sända en vikt röstsedel i ett slutet kuvert till valförrättaren. På kuvertet ska den röstberättigade anteckna sitt namn och att kuvertet innehåller hans eller hennes röstsedel. Kuvertet ska med bevarande av valhemligheten öppnas när röstningen börjar, om det inte enligt 3 mom. ska lämnas oöppnat. Röstsedeln ska stämplas och utan att läsas ska den placeras i samma urna som de övriga röstsedlarna.

Om den röstande inte har rösträtt ska ordföranden placera den röstsedel som lämnats vid valförrättningen oöppnad i ett separat slutet kuvert försett med den röstandes namn eller lämna det kuvert som avses i 2 mom. oöppnat samt sända kuverten till domkapitlet. Grunderna för ordförandens avgörande ska antecknas i protokollet.

En röstsedel med obehöriga anteckningar är ogiltig.

95 §

Protokollet vid biskopsval

Vid valförrättningen ska föras protokoll. I protokollet ska antecknas antalet röstsedlar, vem som har röstat som närvarande och vem som frånvarande, hur många röster varje kandidat har fått och vad som i övrigt inträffat vid valförrättningen. Protokollet undertecknas av ordföranden och den som för protokollet. Det ska justeras av två justerare som valts vid valförrättningen.

Ordföranden ska sända röstsedlarna och protokollet till domkapitlet i ett slutet omslag, på vilket ska antecknas dess innehåll och avsändare.

96 §

Rösträkning, fastställande av valresultatet och förrättande av nytt val

Domkapitlet ska öppna de omslag som innehåller valhandlingarna vid sitt sammanträde. Domkapitlet ska avgöra om en röstsedel som avses i 94 § 3 mom. ska beaktas vid

rösträkningen och om någon röstsedel ska anses som ogiltig enligt 4 mom.

Om någon kandidat erhållit mer än hälften av de avgivna rösterna vid valet ska domkapitlet fastställa valresultatet. Domkapitlet ska meddela valresultatet med ett protokollsutdrag till kandidaterna och valmansföreningarnas ombud. Ett meddelande om valresultatet tillsammans med en besvärundersökning ska anslås på domkapitlets anslagstavla och hållas anslaget från dagen efter det att valresultatet fastställdes till besvärstidens utgång.

Om ingen kandidat har fått majoriteten av rösterna enligt 2 mom. ska domkapitlet bestämma att nytt val ska förrättas enligt 18 kap. 1 c § 2 mom. i kyrkoordningen. Det nya valet ska förrättas inom 30 dagar efter det första valet enligt bestämmelserna om förrättande av val i 93–95 §. På rösträkningen och fastställandet av valresultatet tillämpas bestämmelserna i 1 och 2 mom.

Val av prästassessor i domkapitlet och av kontraktsprost

97 §

Tidpunkt för valet och valförrättarna

Domkapitlet bestämmer tidpunkten för val av prästassessor och meddelar kontraktsprostarna härom.

När en tjänst som kontraktsprost ska tillsättas utser domkapitlet någon av kyrkoherdarna i prostriet att förrätta valet.

98 §

Förrättande av val av prästassessor och kontraktsprost

På valet av prästassessor och kontraktsprost tillämpas bestämmelserna i 94 och 95 § och 96 § 1 mom. På valet av prästassessor tillämpas dessutom vad som bestäms i 93 § 1 mom. På röstsedeln antecknas i vardera valet endast ett namn.

Som röstlängd i valet ska det utdrag som gäller prostriet ur den röstlängd som avses i 88 § 1 mom. användas. Längden ska granskas inför varje val.

5 kap.

Ikraftträdelsebestämmelser

99 §

Ikraftträdande

Denna valordning träder i kraft samma dag

Åbo den 8 november 2013

som den ändring av kyrkolagen som kyrkomötet godkänt den 8 november 2013, varigenom ändras 5, 7–9, 17 a, 17 b, 18–20 och 23–25 kap. i kyrkolagen.

Med denna valordning upphävs valordningen för kyrkan (1056/1993) jämte ändringar.

För kyrkomötet

Kari Mäkinen
ärkebiskop

Katri Kuuskoski
kyrkomötets
generalsekreterare